

rolnicze abc

Kolektory słoneczne, domy pasywne i energooszczędne – taniej, bo z dofinansowaniem

Energooszczędne rozwiązania

Kto stawia na rozwiązania ekologiczne, może zaoszczędzić nie tylko na rachunkach za prąd i ogrzewanie, ale też dostać spore dofinansowanie. Od 2010 roku działa program dopłat do kolektorów słonecznych. Od przyszłego roku dofinansowanie dostaną też inwestorzy, którzy postawią na budownictwo energooszczędne.

Anna Banaszkiewicz

a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

Ceny energii w Polsce rosną z roku na rok, nie więc dziwnego, że wraz z nimi rośnie zainteresowanie alternatywnymi, odnawialnymi źródłami energii. Ekologia w tym przypadku łączy się ściśle z ekonomią – osoby, które decydują się na instalacje solarne, domowe elektrownie wiatrowe czy pompy ciepła oszczędzają na energii, przyczyniając się jednocześnie do ochrony środowiska. Warto przy tym pamiętać, że odnawialne źródła energii mają do 2020 roku mieć 15-procentowy udział w produkcji energii w Polsce. Takie są wytyczne Unii Europejskiej. Nic więc dziwnego, że systemy i instalacje produkujące ekologiczną energię są mocno promowane, a ich użytkownicy mogą liczyć na spore dofinansowania.

Kolektory coraz bardziej popularne

Dofinansowania do kolektorów słonecznych dostępne są od 2010 roku. Program dopłat realizuje Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we współpracy z bankami. Można otrzymać 45 procent dopłaty do kredytu bankowego na zakup i instalację kolektorów słonecznych.

torów słonecznych. Z programu skorzystać mogą zarówno osoby fizyczne, jak i całe wspólnoty mieszkaniowe. Warunek jest jeden – nie mogą być podłączone do sieci ciepłowniczej w celu podgrzewania wody. Pierwsze kredyty z dotacją wypłacono w sierpniu 2012 roku. Od tamtej pory liczba przyznanych dofinansowań stale rośnie. Z programu skorzystało już blisko 31 tysięcy beneficjentów.

Program dopłat na 6 lat

W przyszłym roku ruszą kolejne dofinansowania – od stycznia 2013 roku Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będzie dopłacał do zakupu lub budowy domów i mieszkań energooszczędnych. W ciągu najbliższych sześciu lat będzie to aż 300 mln zł. Dlaczego sześć lat? Bo program zaplanowany jest do 2018

roku – później budowa domów o niemal zerowym zużyciu energii będzie obowiązkiem wszystkich inwestorów w Europie.

Według szacunków NFOŚ dofinansowanych będzie około 12 tysięcy domów i mieszkań, w których zużycie energii będzie nie większe niż 40 kWh/mkw rocznie. Dla beneficjentów programu, czyli osób kupujących domy lub mieszkania energooszczędne lub pasywne, korzyści będą wymierne – spadną koszty eksploatacji nieruchomości (niższe rachunki), a wzrośnie wartość budynku.

Nawet 50 tysięcy dopłat

Bezwrotne dofinansowanie będzie spore – do 50 tys. zł dopłaty do budowy domu pasywnego oraz do 30 tys. zł do domu energooszczędnego. Natomiast do zakupu mieszkań w budynkach pa-

Odnawialne źródła energii mają do 2020 roku mieć 15-procentowy udział w produkcji energii w Polsce
Fot. Velux

sywnych – do 16 tys. zł, a w energooszczędnych – do 11 tys. zł.

Czym są domy energooszczędne i pasywne? To budynki, które na etapie realizacji wyposażono w rozwiązania zmniejszające straty ciepła i zapotrzebowanie na energię. Co więcej, mają też sprawny system jej zagospodarowania. Otrzymanie dotacji jest uzależnione od tego, czy dany budynek lub mieszkanie uzyska wymagany standard energetyczny. Różnica między domem pasywnym a energooszczędnym leży przede wszystkim w zużyciu energii – dom pasywny potrzebuje jej mniej – maksymalnie 15 kWh/mkw rocznie. Dom energooszczędny zużywa natomiast do 70 kWh/mkw rocznie.

Aby dostać dofinansowanie z NFOŚ, trzeba będzie zaciągnąć kredyt w banku. Jest

to warunek konieczny, gdyż fundusz nie ma tak rozwiniętej sieci placówek. Po spełnieniu wszystkich warunków, dotacja zostanie wypłacona bezpośrednio na konto kredytowe klienta. Będzie to więc dofinansowanie bezgotówkowe.

Niższe rachunki przez wiele lat

Decydując się na zakup lub budowę domu energooszczędnego trzeba wziąć pod uwagę dużo wyższą cenę inwestycji. Zarówno wysokiej jakości materiały budowlane, jak i zastosowanie nowoczesnych technologii (np. kolektorów słonecznych czy najlepszych materiałów izolacyjnych) znacząco podnosi koszt budowy. Dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, choć nie-

wątpliwie wysokie, raczej nie pokryje zwiększonych kosztów poniesionych na inwestycję. Jeśli więc weźmiemy pod uwagę korzyści krótkoterminowe, raczej nic nie zyskamy.

Warto jednak wziąć pod uwagę korzyści długoterminowe – mieszkając w domu energooszczędnym mamy gwarancję, że przez najbliższe kilkanaście czy kilkadziesiąt lat nakłady poniesione na energię będą dużo niższe niż w przypadku budynków powstałych w tradycyjnej technologii. Niskie rachunki przez kolejne lata i spokojny sen domowników, nie zakłócony informacjami o podwyżkach cen energii – to największe zalety domów energooszczędnych. Jeśli dodamy do tego spore dofinansowanie, wybór powinien być prosty.

**KOLEKTORY
SŁONECZNE**
798 802 735
hbr.olsztyn.pl
PORZĄDNIK

60120tpn-a -S

REKLAMA

NIE PRZEGAR OKAZJI

NEW HOLLAND AGRICULTURE

SPECJALNE RABATY ŚWIĄTECZNE WYPRZEDAŻ ROKNIKA 2012

PHU Perkoz Sp z o.o.
ul Sikorskiego 19a
87-300 Brodnica

PERKOZ

056 49 34 057
www.perkoz.com.pl

11120tpn-e-M

Porady i podpowiedzi – część II

Grupa producentów rolnych w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Organy spółki — zarząd i zgromadzenie

W poprzednim artykule przedstawione zostały plusey założenia i prowadzenia grupy producentów rolnych w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W kolejnej części naszego cyklu przybliżymy organy spółki.

Magdalena Kitkowska,
Izabela Mikuła

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Aby skutecznie powołać do działania spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością należy spełnić kilka obowiązkowych warunków: zawrzeć jej umowę w formie aktu notarialnego, wnieść wkłady na pokrycie w całości kapitału zakładowego, powołać zarząd, a w przypadku wymogu ustawowego lub postanowień umowy spółki również radę nadzorczą lub komisję rewizyjną. Na koniec trzeba dokonać wpisu spółki do rejestru i tę czynność zobowiązany jest wykonać jej zarząd.

Zarząd spółki

Organ ten może być powołany już w momencie zawierania umowy spółki. Takie rozwiązanie wydaje się być optymalnym, gdyż od tej chwili zarząd będzie mógł reprezentować spółkę z o.o. w trakcie jej organizacji. Zarząd może zostać powołany w akcie notarialnym, który zawiera umowę spółki. Taki akt dzieli się na dwie części: część pierwsza to umowa spółki, część druga to ustanowienie władz (nieintegralna część aktu). Pamiętać należy o wymogu zgłoszenia do wstępującego zarządu spółki do rejestru.

Gdyby jednak powołanie zarządu nie miało miejsca przy zawarciu umowy, to może nastąpić w innym terminie, przy czym dopiero po jego ukonstytuowaniu spółka może zostać zgłoszona do krajowego rejestru sądowego.

Ustanowienie zarządu w innym terminie niż przy zawarciu umowy na ogół następuje poprzez uchwałę wspólników. Ustawodawca pozostawił w tej kwestii możliwość dokonania czynności tej w inny sposób, jeśli będzie on określony w umowie spółki.

Członek zarządu i jego wynagrodzenie

Powołanie konkretnej osoby na stanowisko członka zarządu mocą uchwały wspólników zawiązuje między nim a spół-

ką stosunek wewnętrzny o charakterze organizacyjnym już od chwili dokonania tego aktu. Z kolei wpis członka zarządu do krajowego rejestru sądowego stanowi jedynie potwierdzenie dokonania wyboru i ma charakter deklaracyjny.

Stosunek wewnętrzny po-

Zgromadzenie
wspólników powinno
odbyć się w terminie
sześciu miesięcy
po upływie każdego
roku obrotowego

między członkiem zarządu a spółką charakteryzuje się tym, iż mimo stworzenia więzi prawnej między wymienionymi podmiotami, nie powoduje on w konsekwencji nawiązania stosunku pracy lub stosunku cywilnego, regulującego kwestię wykonywania czynności w imieniu spółki. Możliwe jest bowiem, że wyznaczona na to stanowisko osoba będzie pełniła swoją funkcję nieodpłatnie, a podstawę do jego działania może stanowić tylko ów akt powołania, mający swe oparcie w art. 201 § 4 ksh.

Nieodpłatność wykonywania zadań związanych z pełnieniem funkcji członka za-

rządu jest jednak rzadka. Najczęściej z członkiem zarządu zawierana jest umowa cywilna (umowa zlecenia, kontrakt menedżerski), bądź umowa o pracę, których celem jest określenie zasad wykonywania czynności członka zarządu, w tym także wysokość otrzymywanego wynagrodzenia.

W tym miejscu warto zauważyć, że do niedawna wynagrodzenie członka zarządu w formie umowy o pracę, mimo obciążeń podatkowych oraz wysokich składek na ubezpieczenie społeczne, wydawało się najbezpieczniejszym rozwiązaniem i było też najczęściej praktykowane. Jednak od pewnego czasu organy podatkowe kwestionują koszty uzyskania przychodu z tytułu tak wypłacanego wynagrodzenia. Wynika to z podstawowej cechy stosunku pracy, jaką jest podległość służbowa pracownika w stosunku do pracodawcy. Brak tej cechy jest szczególnie widoczny w spółkach, w których członkowie zarządu są jednocześnie udziałowcami.

Władza wykonawcza

Zarząd spółki z o.o. jest organem wykonawczym, wybranym w celu prowadzenia jej spraw i reprezentowania jej na zewnątrz, a jego kompetencje nie mogą być prze-

kazane innemu organowi spółki. Kodeks spółek handlowych przyznaje zarządowi niemal pełnię władzy wykonawczej. Wspólnicy co prawda są upoważnieni do powołania i odwołania zarządu, nie mają jednak prawa wpływać na jego konkretne decyzje ani zmuszać ten organ do dokonania określonej czynności. Mogą w umowie spółki w znacznym stopniu samodzielnie określić zakres jego kompetencji. I tak wspólnicy np. uzależniają dokonanie niektórych czynności od zgody rady nadzorczej (jeśli taka istnieje), w szczególności jeśli chodzi o rozporządzenie majątkiem spółki określonej wartości lub ustanawianie prokurentów. Podjęcie przez zarząd określonych czynności może być również uzależnione od przedniej uchwały zgromadzenia wspólników.

Odpowiedzialność i uprawnienia członka zarządu

Należy zauważyć również, że kodeks spółek handlowych nie pozwala na ograniczenie prawa członka zarządu do reprezentowania spółki ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich. Oznacza to, iż jakiegokolwiek ograniczenia zarządu ustanowione w umowie spółki nie są skuteczne na zewnątrz, czyli idąc dalej, umowa podpisana z osobą trzecią, mimo braku zgody odpowiedniego organu spółki, pozostaje ważna. Zawarcie takiej umowy może jednak rodzić odpowiedzialność członków zarządu wobec spółki z tytułu naruszenia jej umowy, co skutkować może

odwołaniem zarządu oraz ewentualnie powstaniem roszczeń odszkodowawczych.

Kodeks spółek handlowych statuuje zasadę równości praw członków zarządu w zakresie prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji. Uprawnienia do prowadzenia spraw spółki przez członków zarządu zostały podzielone na uprawnienia do prowadzenia spraw nieprzekraczających i przekraczających zakres zwykłych czynności spółki. Jeśli chodzi o sprawy nieprzekraczające zakres zwykłych czynności, to każdy członek zarządu ma prawo do samodzielnego ich prowadzenia, natomiast do podjęcia czynności przekraczających zwykle czynności spółki wymagana jest przednia uchwała zarządu.

Zgodnie z postanowieniami kodeksu spółek handlowych umowa spółki może nadać jednemu z członków zarządu dodatkowe przywileje w postaci decydującego głosu przy podejmowaniu uchwał przez zarząd, jak również przyznać mu określone uprawnienia w zakresie kierowania pracami zarządu. Tego rodzaju uprawnienia może otrzymać jednak tylko osoba będąca prezesem zarządu. I tak może on, na mocy umownego za-

pisu, zmienić porządek obrad posiedzenia zarządu, usuwać bądź dodawać określone punkty porządku obrad, ograniczać czas wystąpień pozostałych członków zarządu, formułować treść projektów uchwał, itp.

Na koniec warto nadmienić, że organ ten może być jednoosobowy lub wieloosobowy, przy czym nie ma znaczenia czy członek zarządu powołany jest z grona wspólników czy też spośród osób trzecich.

Zgromadzenie wspólników

Drugim obligatoryjnym dla istnienia spółki z o.o. organem jest zgromadzenie wspólników. W odróżnieniu od zarządu, zgromadzenie wspólników, jako organ nie wymaga powołania. Jego skład zmienia się wraz ze zmianą składu wspólników i jest ono przede wszystkim organem uchwałodawczym. Przy niektórych czynnościach prawnych zgromadzenie wspólników może wpływać także na procesy reprezentacyjne. Zgromadzenie wspólników podejmuje uchwały bezwzględnie większością głosów i bez względu na liczbę uczestników zgromadzenia, jeżeli umowa spółki lub przepisy ksh nie stanowią inaczej. W stosunku do uchwał zgromadzenia wspólników

REKLAMA

ROLTOP
MASZyny ROLNICZE
I KOMUNALNE

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, życzymy naszym klientom i sympatykom, Świąt białych, pachnących choinką, skrzypiących śniegiem pod butami, spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze, dających radość i odpoczynek. W nowym 2013 roku życzymy dużo zdrowia, dalszych sukcesów oraz spełnienia marzeń!

Cedry Małe ul. Wiśłana 4, 83-020 Cedry Wielkie, tel./ fax./ 0-58/ 68-36-115, www.roltop.pl

REKLAMA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Zawód z perspektywą” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**BEZPŁATNE SZKOLENIA
DLA ROLNIKÓW I DOMOWNIKÓW**
zamieszkających na terenie wybranych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego*

w zawodach
**OPIEKUN DPS/OPIEKUNKA DOMOWA
oraz ORGANIZATOR KATERINGU/
/ORGANIZATOR USŁUG GASTRONOMICZNYCH**

260 godzin zajęć!!!

ZAPEWNIAMY: MATERIAŁY SZKOLENIOWE,
ZWROT KOSZTÓW DOJAZDU, CIEPŁY POŚILEK,
ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU KURSU,

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!!!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Biurem Projektu
CREATOR w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 71b/2
tel. 89 541 23 25, 89 541 23 29, tel. kom. 519335899
www.efs.gov.pl, e-mail: olsztyn@creator-polska.eu

*powiaty: elbląski, braniewski, bartoszycki, lidzbarski, olsztyński, szczycieński, ostródzki, etcki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, olecki, piski, węgorzewski, giżycki.

Projekt jest realizowany w ramach umowy nr UDA-POKL.08.01.02-28-092/11-00 podpisanej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie

Creator Sp. z o.o.

ZGODNIE Z USTAWĄ, UCHWAŁY WSPÓLNİKÓW WYMAGA:

• rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki, sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków, • postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, • zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego, • nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, • zwrot dopłat, • zawarcie umowy między spółką dominującą a spółką zależną przewidujące zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez taką spółkę, • powołanie i odwołanie członka zarządu spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej, • powoła-

nie pełnomocnika do reprezentacji spółki z o.o. w czasie organizacji spółki, • powołanie i odwołanie członków rady nadzorczej, • określenie wysokości i terminów dopłat, o ile nie uregulowano już tej kwestii w umowie spółki, • określenie zysku przeznaczonego do podziału między wspólników za dany rok, • umorzenie udziału, • powołanie pełnomocnika do reprezentacji spółki w sporze lub w umowie z członkiem zarządu spółki, • rozstrzygnięcie zasadności odmowy wspólnikowi przez zarząd spółki dostępu do ksiąg i dokumentacji spółki, • podejmowanie uchwał w sprawie dalszego istnienia spółki, w szczególności w przypadku straty przewyższającej sumę kapitałów zapasowych i rezerwowych oraz kapitału zakładowego, • zmiana umowy spółki, za wyjątkiem przypadków określonych w ksh, • rozwiązanie spółki lub decyzja o przeniesieniu jej siedziby za granicę.

mogą być wnoszone powództwa o ich uchylenie albo o stwierdzenie nieważności uchwały.

Zgromadzenie wspólników nie kieruje spółką bezpośrednio, lecz bez jego zgody zarząd nie może podjąć wielu decyzji.

Kiedy potrzebna jest uchwała wspólników?

Ponadto odeks spółek handlowych przewiduje, że umowa o nabycie dla spółki nieruchomości albo udziału w nieruchomości lub środków trwałych za cenę przewyższającą jedną czwartą kapitału zakładowego, nie niższą jednak od 50 000 zł, zawarta przed upływem dwóch lat od dnia zarejestrowania spółki, wymaga uchwały wspólników, chyba, że umowa ta była przewidziana już w umowie spółki.

Rozporządzenie przez spółkę prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia o wartości dwukrotnie przewyższającej wysokość kapitału zakładowego również wymaga uchwały wspólników, chyba, że umowa spółki stanowi inaczej.

Zwołanie zgromadzenia

Zwołanie zgromadzenia wspólników spółki z o.o. należy do obowiązków zarzą-

du. Warto zwrócić uwagę na fakt, że uchylenie temu obowiązku zagrożone jest sankcją w postaci grzywny w wysokości do 20 000 zł. Grozi ona członkowi zarządu spółki, który wbrew obowiązkom dopuszcza do tego, że zarząd nie zwołuje zgromadzenia wspólników.

Zwyczajne zgromadzenie wspólników powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Zarząd zobowiązany jest również do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników w sytuacjach określonych w ksh, w umowie spółki a także, gdy organy lub osoby uprawnione do zwoływania zgromadzeń uznają to za wskazane.

Obowiązek niezwłocznego zwołania zgromadzenia wspólników ciąży na zarządzie w sytuacji, kiedy sporządzony przez niego bilans wykazuje stratę przewyższającą sumę kapitałów zapasowych i rezerwowych oraz połowę kapitału zakładowego. Celem tego rodzaju zgromadzenia wspólników jest powzięcie uchwały, co do dalszego istnienia spółki. W tym przypadku do powzięcia uchwały o rozwiązaniu spółki wystarczająca jest bezwzględna większość głosów, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej.

REKLAMA

Wsparcie dla sektora rybackiego w województwie warmińsko-mazurskim

Koniec roku to nie tylko okazja do noworocznych postanowień, ale również czas podsumowań wykorzystania środków wspierających sektor rybacki w województwie warmińsko-mazurskim, pochodzących z Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” skierowany jest do podmiotów stanowiących trzon sektora rybackiego lub bezpośrednio z nim związanych. W ramach trzech podstawowych osi priorytetowych, wdrażaniem działań zajmuje się Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

10 tys. wniosków w całym kraju

Cały budżet Programu to 4 mld zł, z czego ponad 2,5 mld zł przypada na działania wdrażane przez ARiMR. Do dnia dzisiejszego w całym kraju złożonych zostało blisko 10 tys. wniosków o dofinansowanie, a 6,4 tys. z nich zakończyło się podpisaniem umowy lub wydaniem decyzji przyznającej pomoc finansową. Poziom kontraktacji środków jest więc bardzo wysoki i sięga blisko 87 procent limitu finansowego Programu.

Na tym etapie wdrażania, można już z całą pewnością stwierdzić, że fundusze unijne przeznaczone na rybołówstwo okazały się niezmiernie potrzebne. Potwierdza to fakt, iż do Agencji w każdym naborze wpływa bardzo duża ilość wniosków. Także w województwie warmińsko-mazurskim środki dla sektora rybackiego są wykorzystywane z dużym powodzeniem, a beneficjenci z naszego terenu realizują operacje we wszystkich trzech osiach priorytetowych Programu.

Rybołówstwo na Zalewie Wiślanym

W osi 1. „Działania na rzecz adaptacji floty rybackiej” środki finansowe przeznaczono dla rybaków z obszaru Zalewu Wiślanego. W ramach podpisanych umów i wydanych decyzji, inwestycje warte prawie 11 mln zł skierowane były przeważnie na poprawę warunków pracy i jej bezpieczeństwa, na wzrost jakości produktów oraz konfekcjonowanie ryb bezpośrednio na łodziach rybackich.

Dużym zainteresowaniem cieszą się również wspólne inwestycje grup armatorów z sektora przybrzeżnego, wspierające sprzedaż bezpośrednią i marginalną produktów rybołówstwa.

REKLAMA

**Sprzedaż Maszyn Rolniczych
Serwis - Części Zamienne**

PHZ KALCHEM Sp. z o.o.

Wielki Głęboczek 150, 87-313 Brzozie, woj. kujawsko-pomorskie

e-mail: biuro@kalchem.com.pl, tel.: 56 49 358 40

21012otbr-A -S

Także w związku z koniecznością przejścia niektórych rybaków na wcześniejszą emeryturę czy z powodu utraty miejsc pracy, część środków została wypłacona w formie rekompensat.

Oś 2. dla chowu i hodowli ryb

Beneficjenci 2. osi priorytetowej są w województwie warmińsko-mazurskim reprezentowani przez gospodarstwa rybackie zajmujące się chowem i hodowlą ryb, gospodarstwa jeziorowe, a także zakłady przetwórstwa i obrotu produktów rybnych.

Kwota środków finansowych zakontraktowanych w 170 podpisanych umowach, w naszym województwie sięga 62 mln zł. Znaczna część, bo aż 42 mln zł, została już wypłacona na realizację inwestycji, których głównym celem jest poprawa konkurencyjności i jakości produktów rybnych, warunków pracy, a także na ochronę środowiska.

Podnoszenie kwalifikacji

Należy również wspomnieć o środkach przeznaczonych na tzw. *działania służące wspólnemu interesowi*, które znalazły się w 3. osi priorytetowej.

Uprawnionymi do korzystania z pomocy w ramach tych działań, są wszystkie podmioty, które czynnie wspierają w swojej działalności sektor rybacki. To przede wszystkim stowarzyszenia i fundacje realizujące szkolenia podnoszące kwalifikacje pracowników, organizujące konferencje dotyczące rybactwa, a także podmioty realizujące kampanie promocyjne produktów rybnych. Także innowacyjne projekty badawcze prowadzone przez uczelnie i jednostki badawcze są ujęte w działaniu osi 3. Należą do nich m.in. bardzo obiecujące programy badawcze dwóch gatunków ryb – węgorza i jesiotra. W województwie warmińsko-mazurskim działania osi 3. zostały dofinansowane na kwotę przekraczającą 100 mln zł i do dzisiaj z beneficjentami programu rybackiego podpisano 325 umów. Kwota przekazana na konta wraz z zaliczkami na realizację inwestycji sięga obecnie 98 mln zł.

Zadania na lata 2014-2020

Pomimo tego, że ze środowiska rybackiego docierają głosy, iż lista zadań do realizacji jest jeszcze długa, wydaje się, że W armińsko-Mazurskie bardzo dobrze sobie radzi z wykorzystywaniem środków finansowych z Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Wobec wysokich wymagań negocjowany właśnie nowy okres budżetowy na lata 2014-2020 będzie na pewno dobrym sprawdzianem skuteczności Programu i wyboru właściwych priorytetów.

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego zapewniająca inwestycję w zrównoważone rybactwo
Publikacja opracowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Instytucja Zarządzająca Programem Operacji Ryby na lata 2007-2013 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

REKLAMA

ALBO
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

McCormick Kverneland
URSUS METAL-FACH
SIPMA
de Heus

Siedziba firmy:
Surowe 116
07-431 Czarnia
tel. (29) 77 27 650

Oddział Myszyniec
ul. Stefanowicza,
07-430 Myszyniec
tel. (29) 77 21 980

Oddział Mrągowo
ul. Olsztyńska 13A
11-700 Mrągowo
tel. (89) 741 00 98

5012otpn-c -K

5412otpn-c-K

20 lat Oddziału Terenowego Agencji Nieruchomości Rolnych

Była państwowa, jest prywatna

Rozmowa z Andrzejem Boberem, dyrektorem olsztyńskiego oddziału Agencji Nieruchomości Rolnych.**— Dlaczego upadek pegeerów wiąże się często z utworzeniem Agencji?**

— Zanim powołano Agencję, sytuacja ekonomiczna pegeerów w latach 1990-1992 gwałtownie pogorszyła się. Transformacja ustrojowa wymusiła zmiany w państwowych przedsiębiorstwach, które w ówczesnym systemie działalności ekonomicznej bez dotacji państwa, zadłużone w bankach, urzędach skarbowych, ZUS-ie, obciążone świadczeniami mieszkaniowymi i socjalnymi, okazały się wtedy niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w realiach gospodarki rynkowej. Bardzo szybko zapadła więc decyzja o przekształceniu własnościowych i 1 stycznia 1992 roku powołano Agencję w Warszawie a potem oddziały terenowe. Dla pegeerów lata 1990-1992 oznaczały definitywne zakończenie epoki państwowego rolnictwa. Spadała produkcja, wzrastało zadłużenie, trwały zwolnienia pracowników i wyprzedaże komornicze.

— Od czego zaczął się proces przekształceń i prywatyzacji pegeerów?

— Od przejmowania nieruchomości do specjalnie utworzonej w tym celu Agencji na wniosek wojewody, samej Agencji lub pegeeru. Doszły też grunty Państwowego Funduszu Ziemi, szkół rolniczych oraz innych jednostek — jeśli posiadały grunty Skarbu Państwa.

— A co z długami?

— Wszelkie zobowiązania finansowe też przejęła Agencja. Wraz z odsetka-

mi należało oddać bankom 335 mln złotych. Każdy hektar ziemi obciążała wówczas kwota 500 zł przy niewiele większej cenie sprzedaży tego hektara. Co gorsza majątek trwały i ruchomy pokrywał jedynie 60 proc długu. Do końca 1998 roku nie-

Dla pegeerów lata 1990-1992 oznaczały definitywne zakończenie epoki państwowego rolnictwa

omal całość wpływów ze sprzedaży i czynszów dzierżawnych szła na spłatę zadłużenia. Dopiero rok później Agencja mogła wydawać na remonty i modernizację infrastruktury osiedlowej, pomoc socjalną czy walkę z bezrobociem.

— Długi popegeerowskie nie były jedynym problemem tego okresu?

— Rzeczywisty dramat przeżywały rodziny byłych pracowników. Na nas spoczęła odpowiedzialność za los około 20 tys. osób bez pracy. Chociaż pod koniec 1989 roku w pegeerach pracowało 65 tys. robotników rolnych, to przez kolejne 2 lata aż 45 tys. spośród nich wyruszyło za pra-

cą poza miejsce zamieszkania, bądź skorzystało z rent i emerytur. Nie opuścili jednak swoich domów, dlatego należało zadbać o infrastrukturę osiedlową często wyeksploatowaną albo niedokończoną, czym też musiała zająć się Agencja i robiła to przez kilkanaście lat.

— Jak zbywaliście nieruchomości?

— Zgodnie z ustawą, sprzedawaliśmy na przetargach w całości bądź w częściach, wydzierżawialiśmy osobom fizycznym lub prawnym, wnosiliśmy aportem do spółek prawa handlowego, przekazywaliśmy w administrowanie do dalszej produkcji rolnej, także w zarząd państwowym jednostkom organizacyjnym. O grunty popegeerowskie wzbogaciły się Lasy Państwowe, gminy i kościoły różnych wyznań. Niekiedy przeznaczaliśmy je na zamianę z innymi użytkownikami.

— Od kilku lat wszystkie ziemie agencyjne są sprzedawane rolnikom.

— Tak, dlatego gwałtownie topnieje ilość ziemi dzierżawionej, a rośnie sprzedaż. Choć, jak dowodzą badania, dzierżawa jest powszechną i najbardziej ekonomiczną formą władania gruntami rolnymi, bo przecież nie obciąża konta użytkownika tak mocno, jak kredyt zaciągnięty na zakup ziemi, my jednak preferujemy sprzedaż. Rolnicy od wielu lat kupują ziemię za kredyty preferencyjne, czyli na 2 proc. rocznie i tak będzie do końca 2013 roku.

— Jak nowi właściciele i nabywcy radzili sobie w dość zmiennych przez te 20 lat realiach rynkowych?

— Ograniczali zatrudnienie na 100 ha użytków rolnych z 12-13 do 1 lub 2 osób. Wprowadzali postęp techniczny i biologiczny, lepiej wykorzystywali sprzęt, sprawniej organizowali pracę i podział obowiązków. Jeśli mieliśmy do czynienia z bezrobociem na wsi popegeerowskiej, bo innego zajęcia w okolicy nie było, to również dlatego, że pojawiło się mniejsze zapotrzebowa-

nie na siłę roboczą.

— Dopłaty unijne spowodowały widoczny wzrost możliwości rolników. A jaka była rola Agencji w powstawaniu większych obszarowo gospodarstw rolnych na Warmii i Mazurach?

— Przeciętą powierzchnia gospodarstwa rolnego w naszym regionie należy do najwyższych w kraju i jest bliska średniej krajów unijnych. Agencja rozdrabniała areal popegeerowski, pozostawiając 20-30 procent ziemi na potrzeby gospodarstw indywidualnych. Niektórzy mówią dzisiaj, że to mało? Zgoda, ale wtedy podaż gruntów była ogromna, rolnicy indywidualni ich nie chcieli, dlatego i cena za hektar była bardzo niska.

— Po uporaniu się z gigantycznym zadłużeniem byłych państwowych gospodarstw rolnych na co potem przeznaczaliście pieniądze?

— Na infrastrukturę osiedlową i pomoc ludziom. Remontowaliśmy sieci kanalizacyjne i wodociągowe, stawialiśmy energooszczędne ciepłownie osiedlowe, finansowaliśmy budowę oczyszczalni ścieków, naprawę i remonty budynków mieszkalnych. Pozostawienie zaniedbanych osiedli bez kanalizacji, wodociągów, oczyszczalni ścieków, z przestarzałymi kotłowniami na obszarach strukturalnego bezrobocia groziło cywilizacyjną degradacją.

— Agencja fundowała dzieciom stypendia podczas nauki w szkole średniej?

— Tak, poczynając od 1998 roku aż do 2004. Zajmowaliśmy się również młodszymi dziećmi, organizowaliśmy im specjalistyczne badania lekarskie w ramach akcji „białe soboty”, mieli za darmo okulary i leki. Szkoły dostawały pieniądze na dożywianie. Sporo pieniędzy pochłaniała walka z bezrobociem, dokładaliśmy do funduszy wspierania przedsiębiorczości wiejskiej i funduszy poręczeniowych. Utrzymywaliśmy punkty porad obywatelskich dla byłych pracowników pegeerów, a pracodawcom zwracaliśmy część kosztów zatrudnienia bezrobotnych. Nabywcy i dzierżawcy nieruchomości rolnych mieli zgodę z umowami utrzymywać miejsca pracy. Tylko z tej formy naszej interwencji skorzystało wtedy ponad 5 tysięcy osób.

cy osób.

— Co zyskała młodzież dzięki stypendiom?

— Przede wszystkim wykształcenie, które bez naszej pomocy byłoby często trudne do osiągnięcia oraz wiążące się z tym inne korzyści jak otwarcie na świat, na inne środowiska społeczno-ekonomiczne, awanse, powodzenie zawodowe, wzrost aktywności życiowej i chęci do poszukiwania pracy czy dalszego kształcenia.

— Kiedy przestaniemy mówić o rodzinach popegeerowskich i pomocy Agencji?

— Pegeery przestały istnieć 20 lat temu. Ostatni młodzi pracownicy są dzisiaj dorosłymi ludźmi częstokroć z rodzinami i to są ostatni adresaci pomocy, jaką dotąd kierowaliśmy do rodzin byłych robotników rolnych.

— Jaka przyszłość czeka były osiedla popegeerowskie, zamieszkałe często przez młode rodziny?

— Te osiedla są coraz bar-

dziej zintegrowane z otoczeniem i społecznością wsi czy miasteczek. Po traumie upadku pegeerów powoli odżywają, choć bezrobocie jest tam nadal wysokie. Proszę jednak pamiętać, że mówimy o grupie społecznej kształtowanej przez 40 lat przy dwudziestu latach transformacji, a to niewiele jak na potrzebę gruntownych przemian świadomości. Te dysproporcje są jeszcze dostrzegalne. Byli pracownicy mieszkają w osiedlach z wyremontowaną i zmodernizowaną infrastrukturą. Czują się pełnoprawnymi obywatelami i gospodarzami swoich miejscowości i gmin.

— Który okres w działalności Agencji był, pana zdaniem, najważniejszym dla dzisiejszego kształtu rolnictwa Warmii i Mazur?

— Zdecydowanie najwcześniejszy, czyli restrukturyzacji majątku popegeerowskiego. Tutaj należą się szczególne podziękowania

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH
Oddział Terenowy w Olsztynie

Programy pomocy rodzinom byłych

Siedem lat temu Oddział Terenowy ANR w Olsztynie zakończył większość programów pomocy byłym pracownikom PGR i członkom ich rodzin. Na uwagę zasługuje kilka szczególnie ważnych projektów z lat 1998-2005.

Programy dla dzieci:

dożywianie w wiejskich szkołach podstawowych, kolonie letnie i zimowe, pomoc w zakupie podręczników szkolnych, zakup sprzętu sportowego i wyposażenia sal gimnastycznych, zakup urządzeń i sprzętu do szkolnych stołówek.

Program stypendialny

dla młodzieży gimnazjalnej i uczniów szkół średnich.

„Białe soboty” – specjalistyczne badania lekarskie dzieci i młodzieży na terenach wiejskich, zakup lekarstw i okularów.

Kursy językowe dla młodzieży szkolnej i absolwentów szkół średnich.

Program stypendiów pomostowych dla studentów pierwszego roku. W 11. edycjach – od 2002 do 2012 roku stypendia otrzymało 1109 maturzystów z Warmii i Mazur.

Kursy nauki zawodu oraz zmiany kwalifikacji.

Programy specjalne dla osób długotrwale bezrobotnych zatrudnianych przy naprawie dróg i konserwacji urządzeń melioracyjnych.

„Program Pogranicze”, czyli uporządkowanie całego pasa granicznego z Obwodem Kaliningradzkim.

Andrzej Bober, inżynier zootechnik, wicedyrektor Oddziału Terenowego w Olsztynie ANR w latach 2008-2012, dyrektor Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie (1999-2008), poseł na Sejm RP 1991-1993 i 1995-1997, członek sejmowej komisji rolnictwa. Zajmował się między innymi pracami nad przygotowaniem ustaw o planowaniu przestrzennym, budownictwie, samorządzie terytorialnym, gospodarowaniu nieruchomościami, tworzeniu podmiotów obsługi rolnictwa. W latach 1990-1994 był wójtem Gminy Dąbrówno w powiecie ostródzkim. Od 1 czerwca 2012 roku Andrzej Bober pełni funkcję dyrektora Oddziału Terenowego w Olsztynie Agencji Nieruchomości Rolnych w Warszawie.

tym, którzy odważyli się za-
ryzykować i wzięli tę zie-
mię, częstokroć już zanied-
baną i pozbawioną inwen-
tarza, sprzętu czy maszyn.
Wchodzili w interes rolni-
czy zazwyczaj bez własnej
gotówki i kredytu, lub
z wysoko oprocentowanym
kredytem. Pionierzy po-
mogli Agencji rozdysono-
wać majątek oczekujący na
gospodarza. Wiele gospo-
darstw przechodziło z rąk
do rąk, co świadczy o gi-
gantycznych kłopotach
tych dzierżawców.
Prawdą jest i to, że nie
wszyscy mieli też predyspo-
zycję do rolnictwa. Ci, któ-
rzy dotrwali, mają za sobą
trudny, a nawet bardzo
trudny okres. Dopiero do-
płaty unijne, rosnące ceny
zbóż i rzepaku spowodo-
wały, że opłacalność dała
o sobie znać i jest widoczna
— jako nowoczesne rolnic-
two na Warmii i Mazurach.

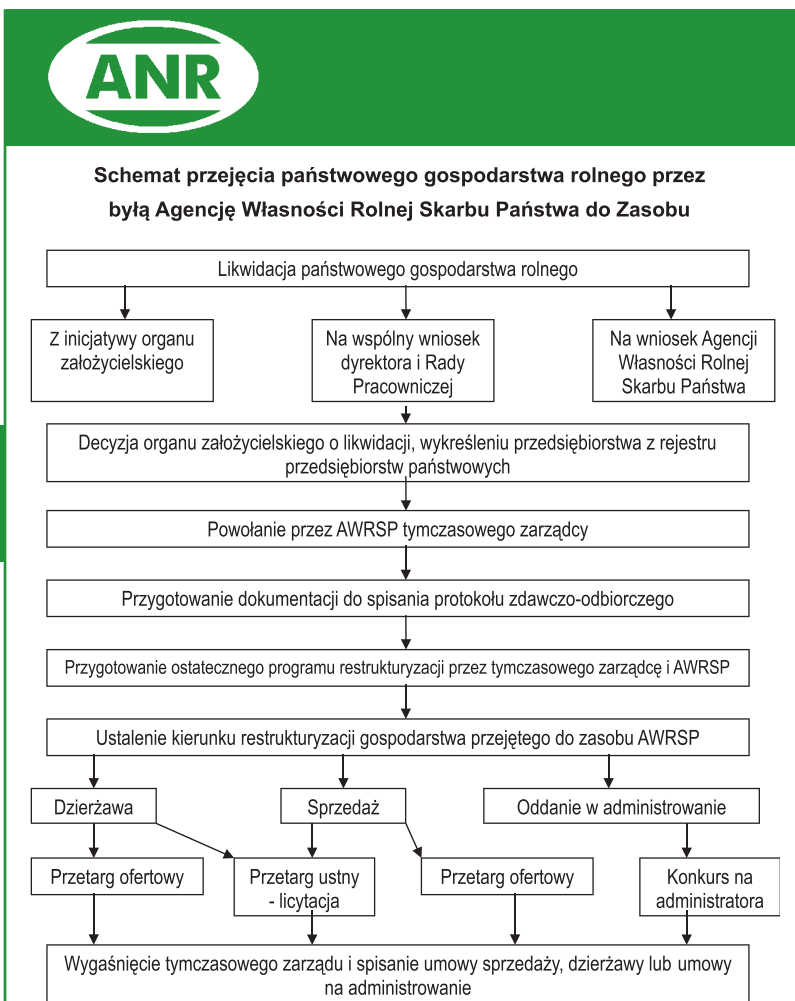
Dziękuję za rozmowę
Anna Uranowska

ul. Głowackiego 6
10-448 Olsztyn
tel. 89 524 88 00

pracowników PGR

**Domowa opieka
paliatywno-hospicyjna**
dla samotnych, przewlekle
chorych, starszych osób.

**„Promocja Zawo-
dowa Dziewcząt”** or-
ganizowana wspólnie
z „Caritas” Archidie-
cezji Warszawskiej od
listopada 2001 roku do
końca 2009. Z tej
formy pomocy skorzy-
stało w tym czasie po-
nad 450 dziewcząt
z naszego regionu. Po-
nad 300 znalazło pracę
i mieszka samodzielnie.
Okolo 20 proc. dzie-
wcząt podjęło studia lub
naucę w szkołach po-
maturalnych i policeal-
nych w Warszawie. Jed-
nym z wielu
pozytywnych efektów
programu było to, iż
dziewczęta po zakoń-
czeniu pobytu w bursie
pomagały rodzinom
i znajomym ze swoich
miejscowości w znalezieniu
pracy w Warsza-
wie.

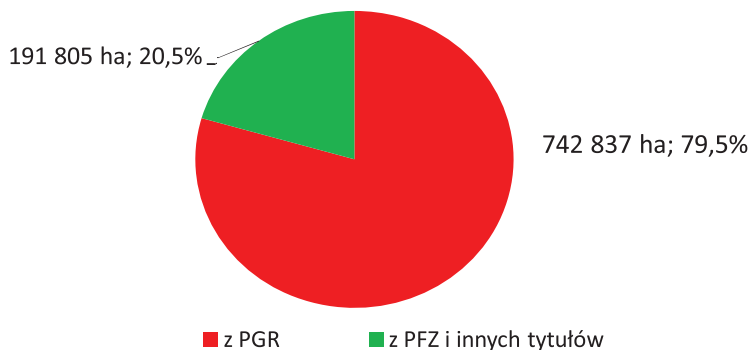

Źródło: (Jaworowski J. „Przekształcenia własnościowe w rolnictwie”, Wyd. UWM, Olsztyn, 1999)

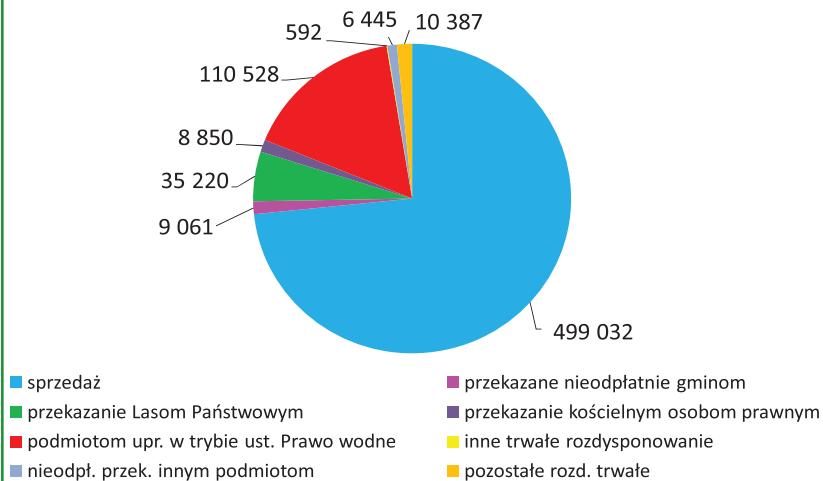
Program restrukturyzacyjny rozpoczęty w 1992 roku przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa, a potem kontynuowany przez Agencję Nieruchomości Rolnych, polegał na przeprowadzeniu zmian w zarządzaniu zasobami ziemi. W nowym układzie gospodarczym należało zaprojektować zmiany struktury jednostek do tej pory zarządzających ziemią, określić na nowo ich przeznaczenie, statusy i funkcje. Równocześnie przeprowadzano wyodrębnienie działek, gruntów, pojedynczych obiektów budowlanych, maszyn i sprzętu rolniczego – do odrębnego zagospodarowania. Podstawowym celem procesu przekształceń państwowego sektora rolniczego było zapewnienie efektywności ekonomicznej. Korzyści bezpośrednie miały pochodzić ze sprzedaży, dzierżawy i z efektów ekonomicznych podmiotów zorganizowanych w gospodarstwa skarbowe, które były administrowane lub w tymczasowym zarządzie, bądź też były spółkami ze 100 proc. udziałem Agencji.

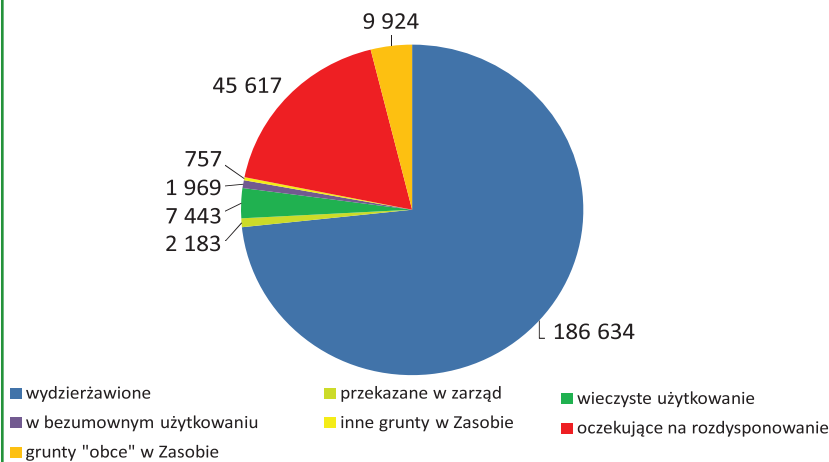
ANR OT Olsztyn
Przejęcie gruntów do Zasobu WRSP (ha) - stan na 31.10.2012

ANR OT Olsztyn
Trwałe rozdysponowanie gruntów Zasobu WRSP (ha) - stan na 31.10.2012

ANR OT Olsztyn
Grunty pozostające w Zasobie WRSP (ha) - stan na 31.10.2012

Korzyść dla rolnika, zagrożenie dla środowiska

Mechanizacja prac polowych

W rozwoju współczesnego rolnictwa dominują aktualnie dwa kierunki. Pierwszy dotyczy intensyfikacji rolnictwa, gdzie decydującym czynnikiem jest jakość gleb. W konsekwencji może to prowadzić do znacznego ujednolichenia i monotonii w krajobrazie rolniczym. Drugi kierunek to upowszechnianie rolnictwa ekologicznego, zakładającego uprawę stosunkowo niewielkich pól przy eliminacji nawozów mineralnych i syntetycznych środków ochrony roślin. Kompromisem pomiędzy skrajnymi koncepcjami rolnictwa jest upowszechnienie systemu rolnictwa integrowanego.

Marek Marks, UWM
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Jest to zrównoważony i zharmonizowany system, który zakłada prowadzenie zintegrowanej produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz optymalizację nakładów i efektów produkcji. Niezależnie od kierunku rozwoju współczesnego rolnictwa, obserwuje się natomiast stały postęp w mechanizacji zabiegów agrotechnicznych, które mają wpływ na środowisko rolnicze i przyrodnicze.

W dobie nowoczesnego rolnictwa od coraz większej presji na jego zmotywowanie, zmechanizowanie, czy nawet zautomatyzowanie nie ma odwrotu. Chodzi o to, aby pro-

cesy te w jak największym stopniu ułatwiać i przyspieszać pracę w gospodarstwie oraz w jak najmniejszym degradować środowisko i ograniczać plonowanie roślin uprawnych.

Mechanizacja przyczyną degradacji gleb

Zbytne zagęszczenie warstwy uprawnej jest jednym z najważniejszych czynników degradowania gleby. Problem nie jest nowy, lecz nasilił się szczególnie w początku lat siedemdziesiątych XX w. i trwa do dzisiaj. Powodem jest powszechna zamiana siły pociągowej żywej (konie) na mechaniczną (ciągniki) i rozwój mechanizacji prac polowych.

Na użytkach rolnych pojawiły się nowe konstrukcje

kombajnów zbożowych o dużych szerokościach roboczych, kombajnów do zbioru roślin okopowych, kosiarek samobieżnych, silosokombajnów itp. W ślad za nimi na pola wyjechały przyczepy o dużej ładowności dochodzącej do kilkunastu ton, niezbędne do odbioru plonów. Coraz wyższa wydajność roślin uprawnych wymusiła aplikowanie dużych dawek nawozów mineralnych i organicznych oraz stosowanie pestycydów. W związku z tym do dyspozycji rolników postawiono nową generację siewników nawozowych o dużej ładowności, rozrzutników do obornika, rozsiewaczy nawozów wapniowych czy opryskiwaczy.

Przejazdy ciężkiego sprzętu zmieniają w drastyczny

sposób właściwości fizyczne, a w ślad za nimi biologiczne i chemiczne i coraz bardziej potęgują proces mechanicznej degradacji gleby w wyniku niezamierzonego ugniatania. Skutki nie zawsze są od razu uchwytne, lecz powolna kumulacja tych negatywnych procesów prowadzi najczęściej do obniżenia potencjału produkcyjnego gleby i spadku plonowania roślin; a niekiedy nawet do trwałej degradacji siedliska rolniczego.

Dla środowiska zrodziło to dalsze negatywne skutki w postaci emisji toksycznych gazów (tlenków węgla, tlenków azotu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych itp.) trafiających z rur wydechowych do przyziemnej war-

wy atmosfery, a także wycieków olejów, smarów i innych substancji ropopochodnych zanieczyszczających glebę.

Najgroźniejszy pierwszy przejazd

Podatność gleby na deformacje zależy od czynników poza-glebowych zewnętrznych oraz jej rodzaju i właściwości. Największą rolę odgrywa nacisk jednostkowy wywierany na glebę oraz czas działania obciążenia. Z czynników związanych z rodzajem i właściwościami gleby o podatności na ugniatanie decydują przede wszystkim: skład granulometryczny, zawartość substancji organicznej, oraz wilgotność i gęstość w momencie ugniatania.

Odkształcenia na skutek ugniatania gleby to „spraso-

wanie” składników szkieletu glebowego, zmniejszenie objętości porów glebowych, usunięcie z gleby powietrza, wzrost wilgotności objętościowej, zniszczenie grudełek. Prowadzi to do zniszczenia struktury i tekstury gleby.

Analizując skutki wywołane przejazdem koła, nie można pominąć dodatkowego zniszczenia struktury spowodowanego poślizgiem. Zależnie od wilgotności w momencie przejazdu strukturalne grudełki zostają na powierzchni gleby rozsmazane lub rozpylone.

Wzrasta gęstość gleby oraz spada jej pojemność powietrzna. Zjawisku temu towarzyszy zazwyczaj zmniejszenie ilości wody łatwo dostępnej dla roślin.

Przyczyny degradacji krajobrazu rolniczego

Na przekształcenia współczesnego krajobrazu rolniczego Polski wpływa:

1. Specjalizacja gospodarstw (uprawa dwóch, trzech gatunków roślin, hodowla jednego gatunku zwierząt). W przestrzeni rolniczej powoduje to spadek liczby uprawianych gatunków i skutkuje uproszczeniem zmianowania roślin.

2. Zdominowanie produkcji roślinnej przez uprawę zbóż, które stanowią średnio 75 proc. struktury zasiewów, w niektórych gminach wahają się w przedziale 80-85 proc., a w wyspecjalizowanych gospodarstwach zajmują 100 proc. powierzchni gruntów ornych.

3. Upowszechnianie monokulturowej uprawy ważniejszych roślin towarowych, takich jak pszenica ozima, rzepak ozimy.

4. Postępujące zubożenie składu gatunkowego dzikiej fauny i flory, jako skutek powszechnej chemicznej ochrony zasiewów przed chwastami, szkodnikami i chorobami.

5. Eutrofizacja wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku przenikania

do nich składników z nawozów mineralnych i organicznych oraz pozostałości środków ochrony roślin.

6. Osuszanie małych zbiorników wodnych (tzw. „oczek”) na skutek wprowadzania jednostronnie funkcjonujących systemów melioracyjnych (tylko odwadniających).

7. Wprowadzenie na użytki rolne maszyn i narzędzi rolniczych o dużych szerokościach roboczych przyspieszających wykonanie prac polowych, lecz przyczyniających się do likwidacji zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz miedzi.

Prowadzi to do zaniku miejsc sprzyjających rozmnażaniu roślin i zwierząt oraz znacznego ograniczenia różnorodności gatunkowej agroekosystemów.

8. W wyniku wprowadzania na pola ciężkich kombajnów, ciągników i sprzętu towarzyszącego (rozrzutniki do obornika, rozsiewacze do nawozów, opryskiwacze, przyczepy samobieżne itp.) doprowadza się do ugniatania gleby. Wywołuje to niekorzystne zmiany właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych gleby.

REKLAMA

ADLER agro
TWÓJ PARTNER W ROLNICTWIE

Sprawdź naszą ofertę na 2013!
20 lat tradycji w kompleksowej obsłudze rolnictwa.

DEALER ROKU POETTINGER 2011

Adler Agro sp. z o.o. Białystok, Oddział Grajewo
ul. Łęka 98, 19-200 Grajewo, tel. 86 272 26 45

www.adleragro.pl

NEW HOLLAND AGRICULTURE POTTINGER PICHON AGRIMARK ZASŁAW YAMAHA SPOGA DAMMANN WEIDEMANN

Koleiny powstałe po przejeździe maszyn rolniczych mogą mieć głębokość kilku, a nawet kilkunastu centymetrów. W tych miejscach wyraźnemu obniżeniu ulega szybkość wsiąkania wody Fot. Marek Mars

Spadek porowatości i pojemności powietrznej oraz wzrost uwilgotnienia i gęstości objętościowej gleby jest zależny od masy ciągnika i liczby przejazdów po tym samym śladzie. Najgroźniejszy jest pierwszy przejazd, który powoduje największe, negatywne zmiany. Następne przejazdy po tym samym śladzie przyczyniają się już w minimalnym stopniu do zmian właściwości fizycznych gleby.

Gorsze wsiąkanie wody

Skutki ugniatania gleby widoczne są nie tylko w warstwie ornej, lecz sięgają znacznie głębiej, szczególnie, gdy wzrasta uwilgotnienie gleby. Bardzo głęboka orka na 30-35 cm lub głęboszowanie mogą zlikwidować tylko w nieznacznym stopniu skutki nadmiernego ugniatania gleby.

Zauważalnym bezpośrednim skutkiem wprowadzenia do prac polowych bardzo ciężkich ciągników i maszyn są zmiany w mikrorzeźbie pól. Zagłębienia w postaci kolein mogą mieć głębokość kilku, a nawet kilkunastu centymetrów. W miejscu przejazdu koła wyraźnemu obniżeniu

ulega szybkość wsiąkania wody. W przypadku intensywnych opadów sprzyja to nadmiernemu uwilgotnieniu, a nawet gromadzeniu wody na powierzchni gleby.

Na terenach falistych koleiny często biegną wzdłuż pochyłości i mają określony spadek, przez co zwiększa się spływ powierzchniowy, powodując erozję. W okresach suchych zagęszczona przejazdami gleba wykazuje większy podsiak zwiększając przez to parowanie powierzchniowe.

Po wyschnięciu natomiast ma tendencję do zaskorupiania się, a nawet pęknięcia. W przypadku gleb ciężkich i bardzo ciężkich, posiadających właściwości pęcznienia i kurczenia się, powstające szczeliny uszkadzają mechanicznie system korzeniowy roślin i zwiększają parowanie z głębszych warstw.

Zapobieganie ugniataniu gleb

Przywracanie optymalnego stanu fizycznego gleby, z powodu uwarunkowań ekonomicznych i trudności technicznych nie zawsze daje zadowalające rezultaty. Należy większą uwagę zwrócić na możliwości zapobiegania nadmiernemu zagęszczaniu gleby niż na likwidację jego negatywnych skutków. Służby doradcze powinny propagować, a sami właściciele gospodarstw mieć na uwadze rozwiązania będące w zasięgu możliwości finansowych i technicznych. Można je zalecać i wprowadzać na poziomie gospodarstwa poprzez:

- odpowiednią organizację rozłogu pól, tj. dostosowanie ich długości i szerokości do ładowności maszyn i środków transportowych używanych podczas zabiegów agrotechnicznych;
- prawidłowe zmeliorowanie pól i właściwą konserwację systemu melioracyjnego, w celu ograniczenia nadmiernego uwilgotnienia gleby, zwłaszcza wczesną wiosną i późną jesienią, kiedy wykonuje się większość zabiegów, potęgujących proces nadmiernego zagęszczania gleby, szczególnie poniżej warstwy ornej;
- budowę dróg śródpolnych, przystosowanych do dużych i ciężkich maszyn oraz narzędzi rolniczych i wyznaczenie dla nich stałych tras przejazdów i eliminowanie przejazdów przypadkowych;
- wykorzystywanie, starych, sprawdzonych środków technicznych np. powrót do uciagu linowego, stosowanego z powodzeniem już kilkadziesiąt lat temu na niektórych polderach żuławskich.

- unikanie wjazdu na pole przy nadmiernym uwilgotnieniu gleby i w miarę możliwości wykonywanie zabiegów agrotechnicznych przy optymalnej wilgotności;
- stosowanie kół bliźniaczych;
- jazdę po polu z obniżonym ciśnieniem w ogumieniu;
- montowanie spulchniaczy śladów kół jezdnych maszyn i narzędzi;
- dostosowywanie obciążenia ciągnika do jego siły uciagu;
- agregatowanie narzędzi i maszyn.

Likwidacja skutków degradacji gleby

Jeśli rolnik stwierdził już na swoim polu nadmierne zagęszczenie gleby i podglebia, powinien podjąć próbę ograniczenia, bądź likwidacji jego negatywnych skutków poprzez:

- wprowadzenie w celu zwiększenia zawartości substancji organicznej i odbudowy struktury gleby do płodozmianu roślin strukturotwórczych (strączkowe, motylkowate drobnosienne, trawy);
- zastosowanie, zwłaszcza na glebach zwięzłych, agromelioracyjnego nawożenia w postaci bardzo wysokich dawek wapna, obornika, kompostu itp.;
- wykonanie specjalnych, agromelioracyjnych zabiegów uprawowych np. głęboszowania, bardzo głębokiej orki, drenowania kreciego;
- intensyfikację uprawy różnego rodzaju międzyplonów.

REKLAMA

www.zapulawy.pl

NAWOZY Z PUŁAW POTĘGA URODZAJU

Pulan® saletra amonowa

Pulrea® mocznik

Pulsar® siarczan amonu

RSM®
rośliny solonczak - mocznikowy

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

Amiga Mrągowo Sp. z o.o.

ul. Przemysłowa 8, 11-700 Mrągowo

tel. 89 741 42 41, 89 741 77 22, fax 89 741 77 21

kom. 501 257 644

email: hurt@amiga.agro.pl

www.amiga.agro.pl

REKLAMA

**GDZIE NAS
SZUKAĆ?**

**REDAKCJA
I REKLAMA**

**Anna
Uranowska**

tel. (89) 539 74 73

fax (89) 539 76 20

a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze abc

**Następne wydanie
9 stycznia 2013
Zapraszamy**

REKLAMA

**SKUP BYDŁA RZEZNEGO
I WYBRAKOWANEGO
2,5 zł/kg + VAT**

KNURY, MACIORY

Odbiór z gospodarstwa
z wagą. Płatność gotówką
lub przelewem.

Przejeżdżamy w dniu zgłoszenia.

662-105-371

21541201ba-a-w

sprzedam

CIĄGNIKI rolnicze Farmtrac od
mocy 33 do 110 KM. Kredyt fa-
bryczny 1,99%, raty roczne lub fi-
nansowanie 50/50, 3x33%,

4x25%. Brodnica, składnica ma-
szyn, (56) 697-71-57, www.agro-mabrodnica.pl.

LOSZKI, knury hodowlane, trans-
port GRATIS, 608-59-14-74.

NAWOZY BAZI OLSZTYNEK. Po-
lcamy doskonałe, NIEMIECKIE
WAPNO GRANULOWANE GRA-
NUKAL, (89) 519-14-15, 605-780-
852.

inne

SZYBKA pożyczka nawet do
5000zł. Zadzwon, 600-400-315.

Praca

dam pracę

W gospodarstwie, 782-265-594.

RYNKI ROLNE

Korzystne zmiany w cenach

W listopadzie trudna sytuacja na rynkach europejskich i światowych wpływała na ceny w obrocie zbóż w kraju. Stopniowo wzrastały notowania pszenicy i żyta oraz zbóż paszowych.

Robert Stopa, WMODR

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Według analiz Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi ceny pszenicy konsumpcyjnej na koniec listopada kształtowały się na poziomie 1010,84 złotych za tonę. Oznacza to wzrost rzędu 5,12 proc. w porównaniu do cen z końca października. Również porównanie z cenami sprzed roku wykazuje na war tość wyższą o 21,53 proc. od cen z analogicznego okresu 2011 roku.

Ceny ziarna zbóż ponownie w górę

Według tego samego źródła również ceny żyta konsumpcyjnego odnotowały w listopadzie wzrost o 6,68 proc. osiągając na koniec miesiąca wartość 744,66 zł/t. Kwota ta jest jednak o 12,85 proc. niższa od cen sprzed roku,

kiedy to można było uzyskać za 1 tonę prawie 100 zł więcej, czyli 840,14 zł/t.

Także zboża paszowe w skupie w ciągu ostatniego miesiąca podrożały. Niewiele, bo jedynie o 0,90 proc. wzrosła cena za jęczmień z poziomu 862,83 zł/t na koniec października, do wartości 870,66 zł/t na koniec listopada. Cena ta jest jednocześnie wyższa o 14,87 proc. od notowanej w analogicznym okresie roku ubiegłego.

W przypadku kukurydzy miesięczny wzrost cen w skupie wyniósł 7,05 proc. Oznacza to przyrost z poziomu 836,62 do 900,09 zł/t. W porównaniu do notowań z końca listopada 2011 roku jest to cena wyższa o 22,16 proc.

W obrocie nasion rzepaku w listopadzie odnotowano stabilizację cen skupu tego surowca z ukierunkowaniem na niewielki, bo 0,55 proc. wzrost. Na koniec ubiegłego

ŚREDNIE CENY TARGOWISKOWE (w zł) na dzień 29.11.2012 r. Źródło: WMODR

Targowisko/towar	Pszenica (dt)	Jęczmień (dt)	Pszenżyto (dt)	Ziemniaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	50 – 65	0,45 – 0,75	-
Elbląg	-	-	-	70	0,42 – 0,86	-
Elk	90	80	80	60	0,70 – 0,80	-
Giżycko	-	-	-	80 – 100	0,60 – 0,80	-
Olecko	90	90	80	50	0,50 – 0,80	380 – 420
Orneta	88	-	-	60	0,65	-
Pisz	-	-	-	50	0,60 – 0,80	-
Szczytno	-	-	-	60	0,75	-
GUS	96,34	86,57	86,15	57,38	-	367,66

miesiąca cena skupu nasion rzepaku wyniosła 1 996 zł/t. Porównanie z ceną sprzed roku wykazuje także niewielki wzrost wynoszący 1,80 proc.

Zwiększone zainteresowanie zagranicznych odbiorców dało wyższe ceny artykułów mleczarskich**Problemy z cenami wieprzowiny i brojlerów**

Listopad był k olejnym miesiącem, w którym zanotowano dalsze pogorszenie cen na żywec wieprzowy i brojlery kurze. Ceny na mięso wieprzowe spadły z 5,70 do 5,55 zł/kg masy poubojowej cieplej. Jest to o 2,73 proc. mniej niż przed miesiącem. W porównaniu do cen sprzed roku cena z końca listopada jest jednak

wciąż jeszcze wyższa o 2,86 proc., bo rok temu wynosiła 5,39 zł/kg masy poubojowej cieplej.

W obrocie żywcem drobiowym miesiąc listopad nie przyniósł zmian tendencji. Ceny skupu brojlera kurzego uległy dalszemu spadkowi. W listopadzie ceny żywca brojlerów spadły o 2,84 proc. z poziomu 3,84 do 3,73 zł/kg wagi żywej. W porównaniu do listopada roku poprzedniego, gdzie notowana była stawka 3,60 zł/kg wagi żywej, cena z bieżącego sezonu jest wyższa o 3,37 proc.

Poprawa w wołowinie i cenach za indyki

W listopadzie poprawiły się ceny na żywec wołowy i indyki. W skupie żywca wołowego cena osiągnęła poziom 6,35 zł/kg wagi żywej, co w porównaniu z końcem października i ceną 6,32 zł/kg oznacza nie wielki wzrost o około 0,44 proc. W skali roku wzrost ceny wyniósł 3,63 proc.

Także w listopadzie stopniowo drożał żywec indyjski. Cena skupu mięsa indyjskiego osiągnęła wartość z 5,46 do 5,55 zł/kg wagi żywej, co oznacza miesięczny wzrost o kolejne 1,65 proc. W porównaniu jednak do cen sprzed roku, cena jest niższa o 5,15 proc.

Trwa passa w produktach mleczarskich

Kolejny miesiąc zwiększonego zainteresowania ze strony zagranicznych odbiorców dało wyższe ceny artykułów mleczarskich. W listopadzie w zakładach mleczarskich objętych Zintegrowanym Systemem Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, ponownie wzrosły ceny masła i mleka w proszku. Masło w blokach w sprzedaży kosztowało 14,64 zł/kg, co w porównaniu do ceny 12,85 zł/kg z końca października oznacza wzrost aż o 12,18 proc. Cena masła konfekcjonowanego w tym

samym okresie wzrosła z 14,55 do 15,19 zł/kg i stanowi wzrost o 4,17 proc. Jednak w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego ceny są wciąż zdecydowanie niższe – masła w blokach o 5,30 proc, a masła konfekcjonowanego o 7,67 proc.

W wolniejszym tempie, ale również w górę pięły się ceny za odtłuszczone mleko w proszku. Za 1 kg tego pełnego mleka na koniec listopada oferowano 11,76 zł, a więc o 1,36 proc. więcej niż w październiku. Jest to jednak cena o 6,87 proc. niższa od uzyskiwanej za ten produkt przed rokiem.

Natomiast za odtłuszczone mleko w proszku placono na koniec listopada 10,77 zł/kg, co w porównaniu do cen z końca października wynosiła 10,75 zł/kg oznaczało minimalny wzrost o 0,18 proc. Porównanie do końca listopada 2011 roku wskazuje na wzrost w skali roku o 8,79 proc.

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich.

Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer

rubryki. W tym wydaniu jest to numer 17/2012. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,55 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie

zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań za-

praszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następne wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 9 stycznia 2013 roku. **Jadwiga Gliniewicz**

WE DWOJE**Panowie****PANOWIE PONIŻEJ 30 LAT**

WYSORTOWANY 28-letni, poznam panią w wieku 18-35 lat.

PANOWIE 31-45 LAT

ROMANTYK (33/176/74) Poznam panią do lat 40, poważnie myślącą o życiu, lubię dzieci, spacerować, jestem wesołym romantykiem.

SZATYN 38-letni, rozwiedziony, pozna panią w wieku 38-41 lat, najchętniej z Elbląga lub okolic.

UCZUCIOWY KAWALER 45-letni, 170 cm wzrostu, bezdzietny, katolik, pałający, pracujący, mieszka sam, jest bardzo samotny, pozna panią z okolic Mrągowa, w wieku 45-50 lat, poważnie myślącą o życiu i stałym związku, pani może być pałacą, dziecko mile widziane. Tylko poważne oferty.

SPOKOJNY ZE WSI Mam 45 lat, bez zobowiązań, poznam miłą, wolną panią.

PANOWIE W WIEKU 46-60 LAT

Z MAZOWSZA Jestem kawalerem spokojnym, wyrozumiałym i tolerancyjnym, pracującym. Posiadam warsztat mechaniczny i uprawiam ziemię, ale jestem samotny we własnym domu. Poznam panią, w wieku do 45 lat, z wadami i zaletami.

mi.

WOLNY Z OLSZTYNA (55/178/75) Atrakcyjny, wyższe wykształcenie, zadbany, niezależny finansowo i mieszkaniowo, bez nałogów, pozna wykształconą, zgrabną, zadbaną i niepalącą panią.

ODPOWIEDZIALNY (55/172/80) Niezależny finansowo, kulturalny, zaradny, bez nałogów, zmotoryzowany, z mieszkaniem, poznam panią w odpowiednim wieku, z okolic Ostródy lub Olsztyna.

ZADBANY WDOWIEC Zaradny, pracujący, zmotoryzowany, własne M, bez nałogów i zobowiązań, poznam panią do 48 lat, bez nadwagi, zobowiązań. Cel – stały związek.

RENCISTA Z MORĄGA (59/170/80) Bez zobowiązań, rencista, niezależny mieszkaniowo i finansowo, wolny, samotnie mieszka na wsi, zmotoryzowany, poznam panią, która lubi przyrodę i zostanie ze mną na dalsze lata życia.

RENCISTA – WAGA Niezależny, zielonooki, własny dom, poszukuje drugiej połowy, która zamieszkałaby u mnie, pani może być trochę niepełnosprawna i młodsza ode mnie.

Z OKOLIC SZCZYTNA 55-letni, pracujący,

zmotoryzowany, rencista, bez nałogów, pozna panią w odpowiednim wieku, z Morąga, Pasłęka lub okolic.

PANOWIE POWYŻEJ 60 LAT

UCZUCIOWY SZATYN Opiekuńczy, z własnym M, pragnę stałego związku opartego na zaufaniu, miłości i szacunku. Oczekuję na panią w wieku do 58 lat, ciepłą, niematerialistkę.

PO SZEŚĆDZIESIĄTCE Mieszkam na wsi, poznam panią, domatorkę, szczerą, uczciwą. Cel – stały związek.

ZARADNY Poznam panią do lat 60, rozwiedzioną, pannę lub wdowę, jestem niekarany i bez nałogów.

Z OKOLIC OLSZTYNA (165/80) Emeryt, po 60-tce, niezależny mieszkaniowo i finansowo, ale bardzo samotny, pozna miłą panią z Olsztyna lub okolic, na dalsze lata życia.

RENCISTA (61/170/70) Mieszkam na wsi, posiadam dom, jestem rencistą, poznam panią w swoim wieku, lubiącą ciszę, spokój i wieś, uczciwą, która nie szuka przygód.

POGODNY (66/167/60) Niezależny emeryt, bez problemów, rozwiedziony, wykształcenie średnie, zna język niemiecki, aktywny i wysportowany, pozna odpowiednią, niewysoką panią, z apetytem na życie we dwoje.

Panie WE DWOJE NR 17/2012**PANIE 31-45 LAT****POGODNA PANNA**

(37/173) Panna, katoliczka, z poczuciem humoru, lubiąca przyrodę, zwierzęta, pozna pana bez zobowiązań, do 60 lat, najchętniej z Elbląga.

OPTYMISTKA

37-letnia, miła wdowa, szatynka o zielonych oczach, lubi spacerować, muzykę, dobry film, pozna pana z poczuciem humoru, do lat 41, poważnie myślącego o życiu, który zaakceptuje moje dziecko.

ZADBANA Z BARCZEWA

(41/165/65) Blondynka, miła, zadbana, wolna, pozna miłego pana. Cel – stały związek.

PANIE 46-60 LAT**SZCZUPŁA BRUNETKA**

(53/160) Wolna, o miłej aparycji, pogodna, niezależna, katoliczka, pozna pana kulturalnego, uczciwego, bez nałogów i zobowiązań, o dobrym sercu, spokojnego usposobienia. Cel – stały związek.

WDOWA Z IŁAWY

(60/164/64) Niezależna finansowo

i mieszkaniowo, emerytka, bez nałogów, lubi muzykę, przyrodę, spacerować, pozna pana wolnego, zadbanego, niezależnego, bez nałogów, do 68 lat.

Z KĘTRZYNA

(60/164/57) Wdowa, bez nałogów, niepaląca, pozna pana do lat 70, inteligentnego, kulturalnego, chętnie zmotoryzowanego.

RYBKA

(60/155) Wolna, niezależna finansowo i mieszkaniowo, niepaląca, zadbana i z poczuciem humoru, pozna pana bez nałogów, w odpowiednim wieku, najchętniej z Olsztyna.

UCZCIWA

Zadbana, kochająca przyrodę, pogodna, o dobrym sercu, pozna pana uczciwego, miłego, któremu dokucza samotność.

PANIE POWYŻEJ 60 LAT**UCZUCIOWA**

(66/169/70) Niezależna, zadbana, o dobrym charakterze, poznam pana wysokiego, szczupłego, do lat 70, miłego przyjaciela, na dobre i złe.

imię i nazwisko.....
adres.....
nr PESEL.....
rok urodzenia.....
treść ogłoszenia (maksimum 30 słów).....
Powyższe dane do wiadomości redakcji
własnoręcznie podpis.....
52511000-p-g

Me dwoje
Nr 17/2012
hasło.....